

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том II

В – Вшетечка

МАТИЦА СРПСКА
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2013

редовног професора (од 1993). Предавао је као спољни сарадник на Архитектонском и Географском факултету у Београду, на ФФ у Никшићу, као и на Одсеку за архитектуру Грађевинског факултета у Подгорици. Учествовао је на међународним социолошким скуповима и држао предавања у Устарицу (Француска), Стразбуру, Бриселу, Прагу, Вустеру (Кларк Универзитет, САД) и Њујорку. Био је главни уредник часописа *Социолошки преглед* (1985–1987) и члан редакција часописа *Социологија, Култура и Простор* и *Espaces et sociétés*. Осим што је приредио прву хрестоматију из области урбане социологије (*Град и друштво*, Бг 1982), В. је имао посебан допринос разумевању класичне марксистичке мисли о граду и начинио теоријске кораке у социолошком читању урбане структуре и урбанизма тоталитарних режима. У својим радовима је инсистирао на повезаности феномена деформисане урбанизације и недовршене модернизације српског друштва. Његова аналитичка пажња усмерена је и на процес тегобног трансформисања градова од социјалистичког ка капиталистичком моделу, а посебно на социјалне ефекте приватизације станова и градског земљишта, комерцијализације градских историјских језгара и пораста етно-просторне сегрегације. Одлучујуће утицао на развој социологије града, као научне дисциплине, у Србији, након њеног међувича Цветка Костића.

ДЕЛА: *Живети на Чукарици*, Бг 1985, *Социологија града*, Бг 1988; *Људи и градови*, Будва–Бг 1990; *Град у сенци рата*, Н. Сад 1997; *Млади и сида*, Бг 1999; и М. Петровић, *Урбана социологија*, Бг 2005.

ЛИТЕРАТУРА: *Филозофски факултет 1838–1998*, Бг 1998.

С. Антонић

ВУЈОШЕВИЋ, Душан, кошаркашки тренер у Подгорици, з. III 1959). Тренер је од 1976, а у сезони 1985/86. постао је помоћни тренер Партизан. У наредној сезони, с 27 година, постао је шеф стручног штаба тима с којим је заузео треће место на завршном турниру Купа шампиона у Гану (Белгија) 1988. У наредној сезони с Партизаном је освојио Куп „Радивоја Кораћа“ и Куп Југославије. У следећој сезони у Уелви из Гранаде вратио се у Партизан, а затим 1991/92. преузео у Црвену звезду. Од 1992. до 1998. радио је у Италији, у Бреши, Писцоји и Скаволици. Потом је водио Бугујносци (Подгорица) и Раднички (Београд), а кад је опет сео на клупу Партизана, уследило је његово најуспешније доба: девет узастопних титула државног првака (2002–2010), четири титуле Евролиге (2002, 2008–2010) и четири титуле Евролиге (2007–2010). Стигао је и до другог завршног турнира Евролиге, у 2009. Тог лета је прешао у ЦСКА (Москва). У јулу је смењен после пет месеци, вратио се у Партизан, а 2011. изабран је за председника тима ЈСД Партизан. Од 2012. поново

је тренер Партизана, а његов тим је 2013. освојио титулу Јадранске лиге и првака Србије. Евролига му је у сезони 2008/09. доделила признање „Александар Гомељски“, намењено најбољем тренеру. С јуниорском репрезентацијом освојио је златну медаљу на Европском првенству 1988. у Врбасу, а на Светском првенству у Канади 1991. заузео је четврто место. Сениорску репрезентацију Србије и Црне Горе водио је на ЕП 2003. и заузео шесто место. Четири године касније преузео је национални тим Црне Горе која се с њим први пут пласирала на ЕП, у Литванији 2011. Добитник је Мајске награде Спортског савеза Србије (2008). Значајан је и као колекционар дела савременог сликарства.

ЛИТЕРАТУРА: *Кошаркашка енциклопедија 1946–2003*, Бг 2004.

А. Милетић

ВУЈОШЕВИЋ, Иван, публициста, политичар (Кучи, 1896 – Пипери, 1944). Као присталица Демократске странке изабран за посланика и секретара одбора Обласне скупштине Зетске бановине 1927. Уређивао стручни економски лист *Трговачка ријеч* који је излазио у Подгорици 1925/26, који се бавио питањима трговине, занатства, пољопривреде и индустрије. Саставио брошуру *Адресар и привредни преглед Зетске бановине* (Пг 1930), први покушај прављења пописа свих предузећа с територије Црне Горе на једном месту. У својим написима у периодичној штампи (*Слободна мисао*, *Зетска*) бавио се социјалним и економским проблемима Црне Горе.

М. Гајић

Почетак II светског рата 1941. затекао га је у Београду. Одмах се вратио у Црну Гору да би узео активно учешће у НОБ. Заробљен од Италијана, интерниран је у логор у Албанији. По повратку из логора наставио је антифашистичку активност учествујући у организовању народне власти на ослобођеној територији. Четници су га ухапсили 1942. и осудили на 15 година робије. Ослобођен је 1943. заменом за заробљене Италијане, после чега се враћа у НОБ. Учествовао у бици на Сутјесци. Члан је иницијативног одбора за сазивање ЗАВНО Црне Горе и Босне и бирао је за заменика већника за Друго заседање АВНОЈ-а. Погинуо у борби у Пиперима 1944.

С. Ђуровић

ЛИТЕРАТУРА: О. Благојевић, *Економска мисао у Црној Гори до Другој светској рати*, Бг 1996; *Историјски лексикон Црне Горе*, V, Пг 2006; Н. Рацковић, *Лексикон црногорске културе*, Пг 2009.

ВУЈОШЕВИЋ, Јорданило, ветеринар, универзитетски професор (Штип, 23. X 1924 – Београд, 14. VIII 1994). Дипломирао (1951) и докторирао (1959) на Ветеринарском факултету у Београду. После дипломирања запослио се на ВФ, где је бирао у сва звања, а за редовног професора 1980. Предавао је предмет Породиљство, стерилитет

и вештачко осемењавање (в.о.) Био је шеф Катедре за Породиљство, стерилитет и в.о. Борао је у оквиру Фулбрајтовог програма на Универзитету у Давису (Филаделфија) две године. Радио је на проблемима етиопатоогенезе, дијагнозе, дијагностике, терапије и сузбијања полних и других инфекција домаћих животиња. Посебан допринос В. је дао у усавршавању лабораторијских метода дијагнозе *Trichomonas genitalis*, што је довело до успешног сузбијања ове најраширеније коиталне инфекције говеда. Радио је и на проблемима контроле еструса и патологије естралног циклуса. Део научне активности В. везује се и за в.о.

ДЕЛА: „Експерименталне инфекције носне шупљине прасица са трихомонадом носне шупљине свиње и *Trichomonas genitalis bovis*“, AV, 1966, 16; „Савремена тенденција у лечењу пуепералних и хроничних ендометритиса крвава парентералним методама“, ВГ, 1983, 37; „The effects of injection of synthetic prostaglandin F₂ alpha (estrumate) in disturbed puerperium on some reproductive measurements in cows“, у: *The X International Congress on Animal Reproduction and Artificial Insemination*, Urbana 1984.

ЛИТЕРАТУРА: Н. Шевковић (ур.), *50 година Ветеринарског факултета Универзитета у Београду*, Бг 1986.

М. Ж. Балтић

ВУЈОШЕВИЋ, Љубислав, стоматолог, универзитетски професор (Сарајево, 6. XII 1933). Завршио студије (1959) на Стоматолошком факултету у Београду. Специјалиста за Ортопедију вилица са протетиком од 1966. Хабилитован за звање наставника (1967), а докторску дисертацију одбранио 1970. Усавршавао се на универзитетима у Модени, Љубљани, Риму и Женеви. На Клиници за стоматолошку протетику радио од 1960. до пензионисања 1999. Од 1979. редовни професор Стом. ф. чији је био и продекан (1979–1981) и шеф Катедре за оралну рехабилитацију. Био је члан Савета Заједнице медицинских научних установа Србије, Заједнице науке Београда и Србије, председник Југословенске комисије за стандардизацију стоматолошких материјала и члан Међународног удружења за истраживања у стоматолозији (IADR). Посебно се бавио изналажењем поступака којима се добијају прецизне, механички отпорне и постојане стоматолошке надокнаде и конструкције. Доказивао је евентуална неповољна деловања неких материја из стоматолошких материјала на оне који израђују надокнаде и на особе које носе те надокнаде. Залагао се за стандардизацију стоматолошких материјала и терапијских поступака, те за усклађену употребу израза и термина у струци, као и за неопходност интердисциплинарног приступа у свим истраживањима. Био је члан екипа за освајање производње нових и побољшање својстава постојећих стоматолошких материјала и препарата. Објавио је четири уџбеника. Одликован

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Издавачи

МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ, Београд
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ, Београд

За издаваче

Проф. др Драган Станић
Академик Никола Хајдин
Драгољуб Којчић

Лектори

Милена Микић Враголић, Вера Василић

Коректори

Вера Василић, Бранислав Карановић

Компјутерски слој

Редакција Српске енциклопедије

Припрема за штампу

Наташа Прибићевић, Александар Прибићевић

Технички уредник

Вукица Туцаков

Штампа

Службени гласник, Београд

Тираж 5.000

ISBN 978-86-7946-121-6

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
0 /9 (497 . 11) (031 . 038)

СРПСКА енциклопедија . Том 2 , В–Вшетчка /
[главни уредници Чедомир Попов, Драган Станић] . - Нови Сад :
Матица српска ; Београд : Српска академија наука и уметности :
Завод за уџбенике, 2013 (Београд : Службени гласник) . - 980 стр. :
илустр. ; 30 см

Тираж 5.000.

ISBN 978-86-7946-121-6

а) Србија - Енциклопедије б) Енциклопедије, националне

COBISS . SR - ID 281167623

К.Б. 34922

8 600262 035776